

ПРОБЛЕМА СОХРАНЕНИЯ ГЕНОФОНДА МАЛОЧИСЛЕННЫХ МЯСНЫХ ПОРОД В УКРАИНЕ

Е.Н. Доротюк, Ю.В. Войнеровский, Харьковская государственная зооветеринарная академия

В.Д. Гуменный, Институт животноводства центральных районов Украины

Изложены результаты исследований современного состояния малочисленных популяций скота мясных пород, их численность в разрезе отдельных хозяйств, районов и областей за период 2001-2005 гг. Разработаны предложения по сохранению и развитию локальных малочисленных пород. Обосновано основной метод селекции: подбора, отбора, оценка быков-производителей по собственной продуктивности, качеству потомков и долговременному сохранению их спермы для селекции.

Ключевые слова: порода, популяция, генофонд, мясная продуктивность, воспроизводительная способность, селекция.

STATISTICAL ANALYSIS OF GENETIC RESOURCES OF THE SMALL-NUMBERED BEEF BREEDS & THEIR PRESERVATION IN UKRAINE

E. Dorotyuk, Yu. Voynorovskiy, Kharkiv state veterinary academy.

V. Gummeniy, the institute of animal science of the central regions of Ukraine.

This article presents the accountancy data on the statistical analysis of genetic resources of the small-numbered beef breeds in Ukraine. The data have been obtained from the units located in the various regions & areas during 2001-2005 years span. The instructions have been formulated for preservation & development of the local small-numbered breeds. Production, progeny, semen quality tests & sire evaluation have been executed. The main selection criterion has been identified.

Key words: breed, population, genetic resources, livestock output, reproductive capacity, selection.

УДК 636.2.034.082.35

ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНТРОДУКЦІЇ АБЕРДИН-АНГУСЬКОЇ ПОРОДИ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ

Е.М.Доротюк, В.Г.Прудніков, О.І.Колеснік

Харківська державна зооветеринарна академія

Обґрунтована доцільність інтродукції абердин-ангуської худоби крупного типу американської селекції. Наведено дані про ріст, розвиток і м'ясну продуктивність бугайців різних генотипів. Встановлено перевагу бугайців крупного типу американської селекції за живою масою у 18-міс віці на 11,5 % проти ровесників скоростиглого типу британської селекції.

Ключові слова: генотип, жива маса, середньодобові прирости, м'ясна продуктивність, туша

Абердин-ангуська – одна із найдавніших заводських порід Великобританії. Вона створена в XVII сторіччі в північній Шотландії (графство Абердин і Ангус) при тривалому доборі і розведенні “у собі” місцевої комолої худоби, яку з далеких часів розводили у цій місцевості. У своїй еволюції порода неодноразово змінювала свій тип. На початку XX сторіччя дуже популярний був тип скоростиглих абердин-ангусів, який був поширений в Росії і Україні. У породі виділяють два типи – скоростиглий (компактний) і середньостиглий (укрупнений) [1-3].

Тварини цієї породи характеризуються приземкуватістю, скоростиглістю, відмінними м'ясними формами, тонким і міцним кістяком, вираженою „мармуровістю” м'яса, добрими кулінарними та смаковими якостями і високою енергетичною цінністю.

Характерні риси – комолість, легкі отелення. Жива маса дорослих бугайів-плідників – 750-950 кг, корів – 400-450 кг, забійний вихід – 60-65 %.

Порода має чорну масть, яка стійко передається нащадкам при схрещуванні. За цією ознакою легко виділити помісних нащадків абердин-ангуських бугайців [3].

В Україні цю породу розводять „у чистоті”, а також досить успішно використовували при створенні нових м'ясних порід - знам'янської і волинської, а також для промислового схрещування з молочною і молочно-м'ясною худобою.

Зараз в Україні є значна кількість абердин-ангусів різних умовно названих генотипів. Ріст, розвиток, екстер'єрні особливості, м'ясна продуктивність усіх тварин мало вивчені. Враховуючи це, нами поставила мета провести порівняльне вивчення господарсько-біологічних особливостей тварин різних генотипів.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проведені у АФ „Шахтар” Слов'янського району Донецької, АФ „Світанок” Богодухівського району Харківської областей за методом груп-аналогів на трьох групах бугайців абердин-ангуської породи різних генотипів (табл. 1).

1. Схема науково-господарського досліджу

Група	Селекція	n	Генотип
I - контрольна	Британська	10	Компактний, скоростиглий
II - дослідна	Американська	10	крупний, довгорослий
III - дослідна	Українська	10	Укрупнений, середньостиглий

Примітка: корови британської, бугаї американської селекції.

Від народження до 8-місячного віку бугайців вирощували на підсосі. Для вивчення росту щомісячно їх зважували, на основі чого вираховували середньодобові прирости. Екстер'єрні особливості тварин вивчалися шляхом взяття промірів на визначення індексів будови тіла.

Для оцінки м'ясної продуктивності проводили контрольний забій у 18-місячному віці по три голови з кожної групи.

Результати досліджень. Найважливіший показник росту тварин є їх жива маса. Бугайці різних генотипів при однакових умовах годівлі та утримання проявили неоднакову інтенсивність росту, живої маси (табл.2).

Слід зазначити, що бугайці усіх генотипів народилися з невисокою живою

масою (26-30кг), що забезпечило легкі отелення. Бугайці II-ої групи в усі вікові періоди перевершували ровесників інших генотипів. Так, у 18-місячному віці

2. Динаміка живої маси бугайців

у кілограмах

Вік, міс	Група (M±m)		
	I	II	III
Новонароджені	26,0±0,72	30,0±0,85	28,0±0,88
8	189±3,52	220±0,85	210±3,21
12	285±4,83	320±3,88	308±3,95
15	360±6,25	406±5,72	392±5,32
18	440±7,32	502±6,85	490±5,89

перевага їх у порівнянні з контрольною групою становила 62,0 кг (14 %) при високо вірогідній різниці ($p < 0,001$).

Величину середньодобових приростів у різні вікові періоди при однакових умовах годівлі та утримання зумовлює генотип. До 8-місячного віку бугайці усіх груп мали невисокі прирости, що пояснюється низькою молочністю корів. У після молочний період в усіх групах прирости підвищувались. Однак вони були

найнижчі у бугайців американської селекції.

Одним із головних показників м'ясної продуктивності є маса туші і забійний вихід (табл.3).

За результатами забою бугайці американської селекції перевершували контрольних аналогів за усіма показниками м'ясної продуктивності. Так, маса парної туші у них була

3. Результати контрольного забою бугайців			
Показники	Група		
	I	II	III
Передзабійна жива маса, кг	410,0	470,0	463,0
Маса парної туші, кг	237,8	277,3	269,6
Вихід туші, %	58,0	59,0	58,2
Маса внутрішнього жиру-сирцю, кг	12,7	10,3	10,4
Вихід жиру-сирцю, %	3,1	2,2	2,3
Забійна маса, кг	250,5	287,6	280,0
Забійний вихід, %	61,1	61,2	60,5

більшою у порівнянні з аналогами I-ої групи на 39,5 кг (16,6 %). Слід зазначити, що найбільше внутрішнього жиру-сирцю мали бугайці I-ої групи, що свідчить про їх більшу скоростиглість. У бугайців усіх груп забійний вихід був значно вищий ДОСТу для молодняку вищої вгодованості.

Висновки:

1. Абердин-ангуська порода в Україні неоднорідна за генотипом. Значне розповсюдження має худоба компактного скоростиглого типу – британської селекції. В останні роки здійснена інтродукція абердин-ангусів крупного типу американської селекції. На основі схрещування скоростиглого і крупного типів створюється генотип абердинів української селекції.

2. Бугайці крупного генотипу в усі вікові періоди істотно перевищують ровесників скоростиглого типу за живою масою і середньодобовими приростами. Вони у 18-місячному віці досягли живої маси 502 кг, проти 450 кг у ровесників скоростиглого типу або вище на 52 кг (11,5%).

3. Бугайці крупного типу відрізнялися більш важкими тушами, а компактного типу, як більш скоростиглі, накопичували більше внутрішнього жиру-сирцю.

Бібліографічний список

1. Білоусов А.М. Интродукция абердин-ангусского скота в Россию и пути его совершенствования: Автореф. дис. ... д-ра с.-х. наук. Краснодар, 1994. – 50 с.
2. Доротюк Е.М. М'ясне скотарство – джерело високоякісної яловичини і важкої шкірної сировини. - Х., 2006. – 320 с.
3. Тимченко О.Г. Абердин-ангуси: ефективність використання і перспективи //Тваринництво України. – 1978. – № 1. – С.54-55.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИНТРОДУКЦИИ АБЕРДИН-АНГУССКОЙ ПОРОДЫ РАЗЛИЧНЫХ ГЕНОТИПОВ

Э.Н.Доротюк, В.Г. Прудников, А.И. Колесник, Харьковская государственная
зооветеринарная академия

*В сравнительном аспекте анализируются показатели эффективности
интродукции абердин-ангусской породы различных генотипов.*

*Установлено, что бычки крупного типа американской селекции по живой массе в
возрасте 18-мес. превышали на 11,5 % ровесников скороспелого типа британской
селекции.*

*Ключевые слова: генотип, живая масса, среднесуточные приросты, мясная
производительность, туша*

ABERDEEN ANGUS INTRODUCTION EFFICIENCY

Dorotyuk E., Prudnikov V., Kharkiv state veterinary academy

*This article presents the experimental data on growth & developmental rate, post-
weaning performance of the yearling bulls of various genotypes. Aberdeen Angus introduction
has been grounded. The cows belonged to American selection. Choice yearling bulls proved to
advantage their yearlings of British selection by 11,5%. Live weight was measured at the age of
18 months.*

*Key words: genotype, live weight, average-daily gain, post-weaning performance,
carcass.*

УДК 636.4.055.087.7/8

ПОРІВНЯННЯ ВПЛИВУ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ КОРМОВИХ ДОБАВОК НА БАЗІ ГУМІНОВИХ РЕЧОВИН НА СЕРЕДНЬОДОБОВІ ПРИРОСТИ СВИНЕЙ

Г.В. Здор

ТОВ “Агрофірма Гермес”, м. Краматорськ

О.С. Котляр

Інститут тваринництва УААН

*Розглянуто вплив біологічно активних кормових добавок на основі
гумінових сполук (гумату натрію та трьох форм Гумісолу – Гумісолу Т, Гумісолу
ТМ та Гумісолу ТМС) на показники росту поросят-сисунів, поросят на
дорощуванні, ремонтних свинок та кастрованих підсвинків.. Застосування
Гумісолу Т в годівлі свиней різних статеві-вікових груп є ефективним при
тривалому безперервному застосуванні і має всі переваги над гуматом натрію,
крім недостатньої економічності внаслідок низького вмісту ГС у Гумісолі.*

**Ключові слова: біологічно активні добавки, гумінові речовини, свиноматки,
поросята-сисуни, поросята на дорощуванні, ремонтні свинки.**

Застосування біологічно активних добавок (БАД) на базі гумінових сполук
відомо ще з 1990-х років [1], але лише з 2002 р. з'явилися екологічно чисті препа-
рати такого типу, які виробляються з вермикомпосту великої рогатої худоби шля-
хом водно-лужного гідролізу в порівняно м'яких умовах [2]. Ці препарати (Гумі-
сол та його форми) крім гумінових сполук, мають у складі корисну мікрофлору
(біфідобактерії, лактобактерії, *Bacillus subtilis*) і при невеликих дозах діють як
пробіотики, а при більших – як гумінові речовини [3]. У цій роботі порівнюється
дія трьох типів Гумісолу (Гумісол Т, Гумісол ТМ та Гумісол ТМС, із різним